

ESETTANULMÁNY

Analysis of a good practice case study of pedestrian crossings assessment in Europe.

Tartalom

1. Bevezetés	3
2. Célkitűzések	3
3. Célcsoportok	3
4. Csapat és kulcsfontosságú érdekeltséggel rendelkező személyek	3
5. Menedzsment és finanszírozás	3
6. A kezdeményezést megelőző kutatás/adatok	4
7. A kezdeményezés alkotóelemei	6
8. Főbb eredmények	6

1. Bevezetés

A “védtelen úthasználók” kifejezés azokra a személyekre vonatkozó fogalom, akik leginkább ki vannak téve a közúti baleset okozta elhalálozásnak vagy sérüléseknek, legyen szó gyalogosokról vagy kerékpárosokról, akik a közlekedési járműhasználókkal ellentétben, nem élvezik egy külső “burok” védelmét. A gyalogosoknál és kerékpárosoknál a legvalószínűtlenebb, hogy sérülést okozzanak egy másik úthasználón, míg a nagyobb tömegű és sebességű motorkerékpárosok veszélyt jelenthetnek másokra nézve. [...] A védtelen úthasználók között is elkülöníthetünk különösen védtelen csoportokat, ilyenek főként az idősek, mozgássérültek és a gyermekek.

2009-ben az Európai Unióban több mint 15.300 védtelen úthasználó halt meg közúti baleset következtében. 2001 óta összesen 169.000 gyalogos, kerékpáros és motorkerékpáros halt meg az európai utakon. Az Európai Unióban évente több mint 8.000 gyalogos hal meg közúti balesetben és 4 halálos kimenetelű balesetből legalább 1 gyalogos átkelőhelyen történik.

A WHO európai régióját egészében nézve, a FÁK-beli és az Európai Unió tagországaival együtt a veszélyeztetett úthasználókkal történik a közúti halálesetek 39%-a. This is slightly less than the global figure of 46%. Ez alig kevesebb, mint a 46%-os globális számadat.

Az Európai Gyalogátkelőhelyeket Értékelő Program, amely egy független értékelési folyamatot jelent, célja, hogy biztonsági vizsgálatok és értékelési módszerek által javítsa a gyalogátkelőhelyeket Európában.

2. Célkitűzések

Az Európai Gyalogátkelőhelyeket Értékelő Program főbb céljai, hogy egy nemzetközi összehasonlítás segítségével csökkentse a gyalogosokat érintő haláleseteket, fejlessze a felhasználók viselkedését és jobb átkelési megoldásokat emeljen ki.

3. Célcsoportok

A kezdeményezés fő célcsoportja a következők:

- Úthasználók: gyalogosok és járművezetők városi területen
- Helyi, országos és európai hatóságok
- A résztvevő országok útkezelő szereplői

4. Csapat és kulcsfontosságú érdekeltséggel rendelkező személyek

A projekt az Olaszországi Automobil Klub (ACI) által került megálmodásra és kidolgozásra és a FIA EuroTEST Kezdeményezések (FIA tagjai – Nemzetközi Automobil Szövetség) részeként 16 európai ország 17 Autós Klubjával együttműködve került megvalósításra.

5. Menedzsment és finanszírozás

A projektmenedzsment egy projekt menedzserből, néhány munkacsoportból, köztük 12 ACI (Olaszországi Automobil Klub) felügyelő, akik a tesztek végézték. A kezdeményezéshez a Nemzetközi Automobil Szövetség Alapja biztosította az anyagi támogatást.

6. A kezdeményezést megelőző kutatás/adatok

Az Európa szerte közúti balesetben életét veszített gyalogosok magas száma ösztönözte az ACI-t és partnereit arra, hogy egy olyan értékelő programot indítsanak, amely kifejezetten a gyalogátkelőhelyeket érinti. A régebbi EuroTest közvéleménykutatásokhoz hasonlóan, gyalogos és autóvezető célközönséget érintő figyelemfelhívó kampány segítségével egy olyan módszer került kifejlesztésre, amely az egyes gyalogátkelőhelyek biztonságosságát méri.

Néhány statisztikai elemzés, országos szabályokat és átkelőhelyek kivitelezésének szabványait érintő összehasonlítások, valamint egy specifikus módszer még a teszt-kampány megkezdése előtt kidolgozásra került.

A projektet vezető ACI fejlesztette ki a gyalogátkelőhelyek biztonságosságát értékelő módszert.

Annak érdekében, hogy a különböző városokban végzett értékelések a lehető legkönnyebben összehasonlíthatóak legyenek, minden vizsgált átkelőhely a városok jól meghatározott területeiről kerültek kiválasztásra, az alábbi irányelveket követve:

- Nagyfokú turisztikai érdekeltség
- Jó minőségű közlekedési eszközök
- Közlekedési kritika a közelben

Minden területen belül minimum 10 átkelőhely került megvizsgálásra, törekedve arra, hogy legyen köztük minden lehetséges típusú átkelőhely (jelzőlámpával ellátott/jelzőlámpa nélküli, útkereszteződés/közúti kapcsolatok, egyirányú/kétirányú utak, irányonként egy/több sáv). Minden átkelőhelyet nappal és éjszakai is megvizsgálták.

A szakirodalmi áttekintések eredményei alapján 25 biztonsági tényező került meghatározásra, amelyeket 4 biztonsági kategóriába soroltak be. A súlyozási folyamat 2008-ban került elvégzésre egy képesítéssel rendelkező fókuszcsoporthoz elvégzett összehasonlítás segítségével a CTL (Közlekedési Kutatóközpont, a római La Sapienza Egyetem egyik Tanszéke - Közlekedési Kutatóközpont, mérnökség) által, amelyet a gyalogosokat érintő komoly balesetekről készített mélyreható közvéleménykutatások eredményi támasztottak alá. 2009-ben az ACI, a 2008-as teszt kampány visszajelzései alapján, újra elvégezte a súlyozási folyamatot.

Az útkereszteződésekben történő átkelések és a közúti kapcsolatoknál történő gyalogos átkelések értékeléséhez két ellenőrző lista került kidolgozásra. Az ellenőrző lista felhasználásával az alábbi négy tárgycsoport került ellenőrzésre:

Átkelő rendszer – Súlyozás: 23%

- Átkelőhely távolsága (járdaszegélytől járdaszegélyig)
- Gyalogos – jármű kritikus pontok
- Gyalogosok menedék-szigetei (átkelő szigetek)
- Kizárólagosan gyalogosoknak szóló jelzőszakasz
- Zöld szakasz és Átmeneti szakasz (zöld és piros szakasz között) hatákonysága
- Piros szakasz időtartama
- Gyalogosokat szolgáló visszaszámláló jelzés
- Utak felszínének karbantartása

- Átkelőhelyek felfestéseinek karbantartása
- Átkelőhelyeket jelző jelzőtáblák karbantartása

Nappali láthatóság – Súlyozás: 26%

- A megközelítéshez szükséges minimum látótávolság (az a távolság, amelyre szüksége van a vezetőnek, hogy észrevegye az átkelőhelyen átkelésre készülő gyalogost)
- A gyalogos átkelő jelzőtábla láthatósága (járművezetők számára)
- Útburkolati jelek láthatósága (járművezetők számára)
- Gyalogos átkelőhelyek szélessége
- Különleges forgalmi irányt jelző útburkolatok (pl. háromszögek/nyilak vagy Nézzen balra/Nézzen jobbra útburkolati jelek)

Éjszakai láthatóság - Súlyozás: 32%

- Világítási feltételek
- A megközelítéshez szükséges minimum látótávolság éjszaka (az a távolság, amelyre szüksége van a vezetőnek, hogy észrevegye az átkelőhelyen átkelésre készülő gyalogost)
- A gyalogos átkelő jelzőtábla láthatósága éjszaka (járművezetők számára)
- Útburkolati jelek láthatósága éjszaka (járművezetők számára)

Megközelíthetőség – Súlyozás: 19%

- Süllyesztett vagy talajközeli járdaszegélyek
- Taktilis burkolat (látássérültek számára)
- Akusztikai eszközök megléte (vakok vagy csökkent látású gyalogosok számára)
- Akadályok megléte (parkoló járművek, közművi rudak, jelzőtáblák, kátyúk, stb.), amelyek kockázatot jelenthetnek a közeledő gyalogosok számára vagy arra kényszerítheti őket, hogy az átkelőhelyen kívül keljenek át.
- Járdaszegély szélessége

Az értékelés során figyelembe vettük a jelzőlámpával ellátott és a jelzőlámpa nélküli átkelőhelyek közti különbségeket (eltérő értékelési fokozatok).

A következő értékelésekből álló pontrendszer alapján osztályoztuk az átkelőhelyeket: Nagyon jó, Jó, Elfogadható, Rossz, Nagyon rossz.

Miután 2 évig az európai nagyvárosok központi területeire helyeződött a hangsúly, 2010-ben az ACI szakemberei az alábbi irányelvek kombinációjából meghatározásra került 3 eltérő területet elemeztek:

- Központi területek (kereskedelmi/turisztikai felhasználtságú, nagyfokú tömegközlekedési lefedettség)
- Félig külvárosi területek (iskolák nagy sűrűsége, átlagos tömegközlekedési lefedettség)
- Külvárosi részek (lakóterületek / alacsony tömegközlekedési lefedettség)

Minden területen belül minimum 10 átkelőhely került megvizsgálásra, törekedve arra, hogy legyen köztük minden lehetséges típusú átkelőhely (jelzőlámpával ellátott/jelzőlámpa nélküli, útkereszteződés/közúti kapcsolatok, egyirányú/kétirányú utak, irányonként egy/több sáv). A

vizsgálatokat közvetlenül az ACI műszaki szakértői (két csapat, amely 3 egységből áll) végezték, akik 18 európai országba látogattak el, a 2010. június 9 és október 13 közötti tesztelt 270 átkelőhelyen összesen 210 km-t gyalogoltak le. Minden átkelőhelyet nappal és éjszakai is megvizsgáltak.

A gyalogátkelőhelyek biztonságosságának mérésére szolgáló módszer a 2008-as és 2009-es kampányokból beérkező visszajelzések alapján került kifejlesztésre. A hozzáférhetőség új módon történő értékelése abból a célból került bevezetésre, hogy a 3 fogyatékosági csoport, azaz a kerekesszékesek, látáskárosult, valamint siket emberek speciális igényeit is figyelembe vegye. Azáltal, hogy a különböző veszélyeztetett úthasználók sajátos igényeit figyelembe vettük, a specifikus mutatók javultak. Ehhez a területhez kapcsolódó tárgyalások is folytak különböző szervezetekkel annak érdekében, hogy egy olyan technikai megoldás születhessen, amely megfelelőbbnek bizonyulhat a kerekesszékesek, látáskárosultak és siketek számára (néha az adott megoldás a felsorolt csoportok nem mindegyike számára bizonyul megfelelőnek).

7. A kezdeményezés alkotóelemei

Az Eurotest - Európai Gyalogátkelőhelyeket Értékelő Program célja, hogy a gyalogosoknak és járművezetőknek szóló figyelemfelkeltő kampány segítségével megvizsgálják az egyes gyalogátkelőhelyek biztonságosságát. Az elmúlt három évben (2008, 2009, 2010) az ACI vizsgálók az EuroTest konzortium partner klubjaival együtt 23 európai ország 46 városában végeztek tesztek. Összesen 66 teszt került elvégzésre, mivel néhány várost 2 és 3 alkalommal újratesteltünk. Hozzávetőlegesen 800 gyalogátkelőhely (városenként 10-15) került letesztelésre és 660 km-t tettek meg szakértőink.

8. Főbb eredmények

A kezdeményezés a következőkből áll:

- Hozzávetőlegesen 800 gyalogátkelőhely átfogó osztályozása
- Minden tesztelt kereszteződésről készült teljes jelentés értékeléssel és kapcsolódó képekkel
- Városok dossziéi
- “Sétáljon biztonságosan” Kampány - Röplap
- “Sétáljon biztonságosan” kampány – Oktató videó
- Ajánlások a helyi, országos és európai hatóságok számára
- <http://eurotestmobility.com/eurotest.php?itemno=389&lang=EN>
- Gyalogos jelzőlámpákról szóló speciális tanulmány

A promóciós videók ezen a linken érhetőek el: www.youtube.it/AciRoadSafety

A főbb eredmények ezen a linken érhetőek el: www.eurotestmobility.com

